

Pred letom je izšla prva številka tednika »Ljudski glas«, glasila Oslobojilne fronte za obmurske okraje. Ustanovljen je bil z namenom, da bo pisal o vsem, kar zanima naše delovne ljudi: o vseh dogodkih in stvareh obmurskih okrajev, o vseh dobrih in slabih straneh našega življenja.

Ozrmo se nazaj in kritično preglejmo vse doslej izšle številke tednika. Ugotoviti moramo, da ni zadostil zahtevam, da ni tako ljudski kot bi moral biti in kakršnega si želimo vsi. Ne more nas torej čuditi dejstvo, da med našim ljudstvom ni dovolj razširjen.

Vprašajmo se, zakaj je tako? Priznati moramo, da smo prav vsi krivci. Naše življenje je mnogo bolj pestro, kot je bilo življenje kdaj koli prej za poedinca in za skupnost. Za uspehi se vrstijo neuspehi, za veseljem žalost, za zadovoljstvom nezadovoljstvo, dogajajo se nepravilnosti: včasih namerno, včasih slučajno. Še mnogo je tega v našem življenju in nešteto krat godrnjamo, ne da bi prav pomislili, zakaj, ne da bi pomislili, ali smo upravičeni: če pa smo upravičeni, ne storimo ničesar, da bi krivcu onemogočili krivičnino in nepravilna dejanja, če so namerna ali pa da bi ga opozorili, da bi krivdo popravil, če je nenamerna. Mnogokaj nas teži, a še mnogo več je tega, kar nas razveseljuje, kar nam daje vzpodbudo za ustvarjanje našega mogočnega dela, toda nikjer ne najdemo odmeva temu.

Radovedni smo, kaj se dogaja v sosednjem mestu, zanima nas, kako živijo delovni ljudje naših vasi, hočemo vedeti še to, kako živi naš sosed, kaj ga teži in kaj ga razveseljuje. Nameščencem se zanima za delo, uspehe in življenje delavca in kmeta: delavec in kmet se zopet zanima za življenje nameščencev, Slovincem za Madžarje.

Za dobro delo primerna nagrada

II. kongres Ljudske prosvete Slovenije je podelil Okrajnemu odboru Ljudske prosvete Murska Sobota drugo nagrado v tekmovanju ljudskoprosvetnih organizacij na čast II. kongresa Ljudske prosvete Slovenije za najboljši uspeh okrajni festival v l. 1947. Okrajni odbor je dobil 75.000 din.

Ta nagrada, ki jo bo Okrajni odbor Ljudske prosvete porabil za nadaljnji razvoj kulturno-prosvetnega dela v našem okraju, je dokaz iznajdljivosti, samoiniciative in dela prosvetnih organizacij v našem okraju, kjer kulturno-prosvetno delo dobiva vsak dan bolj ugodne pogoje za svoj razvoj, je dokaz, da je naše ljudstvo neizčrpno v svojih dejanjih in domislekih in da bo naše

ra, Madžari za življenje v vaseh, kjer so naseljeni samo Slovenci. Življenje vseh teh pa je poleg dela pestro še v društvi, klubih in organizacijah. Naša socialistična stvarnost pa prinaša vedno toliko novega in ljudje so tako različni: vestni, marljivi in nesebični v graditvi novega življenja, ki se utrjuje med nami in podleži, saboterji, špekulanti in lenuhi. Vse to je zanimivo in vse to nam pove mnogo o naši veliki borbi, nas seznanja z vsem, kar mora danes sleherni izmed nas vedeti, a marsikdo ne ve, kakšno mora biti življenje slehernega v današnji družbi, da bo koristen skupnosti; kako mora delati, da bodo njegovi uspehi večji, kakšne ima pravice... O vsem tem nas mora in nas tudi lahko informira naš ljudski časopis.

Prav tukaj pa je tudi naša krivda! Ljudski časopis mora pisati ljudstvo samo. Mi bralci smo dolžni seznanjati drug drugega z življenjem, ki ga vsakodnevno doživljamo. Takrat, ko bomo ne samo brali, ampak tudi pisali, bomo zadovoljni s svojim časopisom. Zato pa pišite! Pišite vsi, ki ste že naročniki, pišite tudi vi, ki ste še samo bralci! Pišite smelo in brez bojazni resnico o svojem življenju! Pišite tako kot čutite in mislite in prav bo! Bodite odkriti: pohvalite kar je pohvale vredno in grajajte, kar je graje potrebno! Pišite tudi v madžarščini o delu in življenju madžarske manjšine! Pišite veliko in »Ljudski glas« bo res naš ljudski!

Uredništvo

Redakcijski odbor za D. Lendavo sprejema dopise in poročila ter oglašuje po pošti na naslov: Redakcijski odbor »Ljudski glas«, Dol. Lendava — osebno na Okrajnem odboru OF v Dol. Lendavi

Redakcijski odbor.

V invalidskih podjetjih v M. Soboti

Invalidi murskosoboškega okraja so v smislu sprejetih sklepov svojega centralnega organa, da se člani invalidske organizacije vključijo v gospodarstvo in s tem tudi v miru prispevajo svoj delež k izgradnji socializma, že jeseni 1947 ustanovili svoja prva podjetja. V pričetku so se udeleževali predvsem v gostinstvu, toda že spomladi 1948 so ustanovili svoje Mizarstvo v Cvetkovi ulici, ki se bo s planirano novogradnjo v letošnjem letu razvilo v vzoren mizarški obrat. Svoja gostinska podjetja je Okrajni odbor Zveze vojaških vojn invalidov likvidiral in so prešla pod administrativno-upravno vodstvo MLO-ja, tako da lahko vse svoje sile posveti nadaljnji krepitvi Mizarstva, ki se je iz majhne uslužbenosti delavnic s tremi delavci razvilo v podjetje, ki z odločno borbo za izpolnitev zadanih planskih nalog aktivno prispeva k izvedbi naše prve petletke.

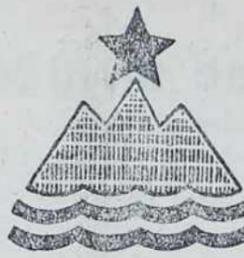
Da je podjetje do sedaj izpolnilo in celo preseglo zadane planske naloge, je predvsem zasluha razgibanega sindikalnega življenja v podjetju. Na rednih mesečnih masovnih sestankih delovni kolektiv kritično pregleda svoje delo, ugotavlja razne nepravilnosti in sklepa o bodočih nalogah. Udeležba na teh sestankih je vedno polnoštevna. Po vsakokratnem političnem pregledu člani živahno posegajo v debato. Partijska celica v podjetju s konstruktivnimi predlogi in nasveti pravilno usmerja delovanje podružnice. Sprejete obveznosti glede prostovoljnega dela dalje ob tednu varčevanja so člani izpolnili oziroma prekoračili. V tekmovanju za visoko storilnost dela v počastitev Dneva republike so posamezni delavci visoko presežili dnevno normo. Tako je na primer udarnik Gutman Franc v stružarski delavnici presegel dnevno normo za 181%. Ti uspehi so predvsem zasluha dobre organizacije dela. Na sindikalnem sestanku nekaj dni pred tekmovanjem je delovni kolektiv podrobno prediskutiral način tek-

movanja in potrebne priprave, tako da je tekmovanje lahko nemoteno potekalo. Da se utrdi in poglobi medsebojna povezana delovnega kolektiva, je podjetje priredilo več sindikalnih družabnih večerov, kjer so se v prijetnem razpoloženju še bolj okrepili tovariški odnosi med posamezniki.

Na svojem letnem občnem zboru dne 21. januarja t. l. je podružnica kritično premetrila svoje delo v preteklem letu in izvedla volitve v upravni odbor. Ker je podjetje za tekoče leto prejelo plansko obvezo, so bile zadane naloge podrobno prediskutirane. Sprejet je bil sklep, da se za dela, ki še niso bila normirana, takoj uvedejo delovne norme tako da se bodo lahko vsi delavci nagrajevali po socialističnem načelu. Na tem sestanku je delovni kolektiv napovedal tudi prvomajsko tekmovanje v času od 1. februarja do 30. aprila vsem invalidskim podjetjem v Sloveniji v sledečih točkah:

1. Katero podjetje bo v tem času vključilo procentualno največ invalidov v proizvodnjo?
2. Odstotek dosege proizvodnega plana do 30. aprila t. l.
3. Odstotek dosege fin. plana do 30. aprila t. l.
4. Katero podjetje bo doseglo največjo znižanje PLC?
5. Katero podjetje bo imelo najboljšo delovno disciplino?
6. Katero podjetje bo v tem času proglasilo največ udarnikov?
7. Ažurnost: a) v finančnem poslovanju, b) v administrativnem poslovanju

Z ozirom na planirano novogradnjo so se člani kolektiva obvezali, da bodo naredili po 50 prostovoljnih ur, 5 članov pa je dalo individualne obveze za 100 do 150 ur. Tudi plan letnih dopustov je bil na sestanku izdelan. Pri tem se je v nekaj danih možnostih upoštevala želja vsakega posameznega člana, vendar tako, da pri tem proizvodnja ne bo trpela. KJ

Uredništvo in uprava: Murska Sobota, Okr. odbor OF — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobota 641-906-030 — Naročnina: Celoletna din 100.— polletna din 50.— četrtletna din 25.—

Štev. 6 — Leto II.

Murska Sobota, 9. februarja 1950

Cena 2 din

TEKMOVALI BODO S 15 KOZ

so sklenili zadrusniki na občnem zboru KOZ „Plesnih Nastaj“ v Kramaroveh

V zgodnjem jutru je mlad zadrusnik veselo rezal gaz sveže zapadlega snega. Rezgetanje konj in zvenketanje kraguljkov, je vzbudilo veselo razpoloženje med zadrusniki, ki so se odpravljali na svoj občni zbor. Zbrali so se v osnovni šoli in na elekterem je bilo videti nestrpnost pričakovanja. To je prvi občni zbor ki bo pokazal zmage zadrusnikov in osvetlil težavno pot do teh zmag. Zadrusniki kmetijsko obdelovalne zadruge »Plesnih Nastaj« si bojo ta dar dobro zapomnili, prav tako kot si bodo zapomnili vsa ta prva leta zadrusnega življenja.

Ko so se 20. novembra 1946. leta zbrali in ustanovili zadrugo, se niso niti zavedali prav vseh težav, ki so bile pred njimi. Orodja ni bilo, živine malo in zato tudi gnoja ni bilo dovolj, da bi pognojili svoja polja. Tako niso mogli pričakovati dobrega pridelka. Oslanjati so se pa mogli samo na sebe, od druge vidne pomoči ni bilo. Okrajni forumi so pomagali vse premalo pažnje do novoustanovljene zadruge. Poedinci pa jim niso mogli mnogo pomagati. Tako je zadruga v Kramaroveh životarla in čudno, da ni bilo vidnih uspehov. Krepili pa so zadrugo zavest in se polegoma utrjevali. Seveda za takšne uspehe so vedeli le sami. Vidne neuspehe pa so lakomno pograbili sovražniki zadrusnega gibanja na vasi, za razdiralno agitacijo med zasebniki. To novo prvo zadrugo v okraju so ovirali na vse načine, češ: »Tako bo, če bomo šli v kmetijsko obdelovalne zadruge. O težavah pa nihče ni povedal ničesar. Ni čudno torej, da so kolebali celo nekateri zadrusniki. Tako je bilo vse do konca leta 1948.

Sele takrat so odgovorni ljudje na okraju sprevideli, da je pomoč zadrusnikom nujna in da je le od zadovoljive pomoči odvisno, ali se bo stanje kmetu popravilo. Okrajna zveza kmetijskih zadrug je s pomočjo drugih okrajnih forumov začela nuditi več pomoči zadrusnikom. Največ pomoči so zadrugi nudili strokovnjaki. Takoj spomladi leta 1949 so zadrusniki z novim pogumom zagrabil za delo. Agronom okrajne zveze kmetijskih zadrug, tov. Sifter, jim je pomagal s svojimi nasveti popraviti marsikatero napako.

Delo seveda tudi sedaj ni šlo brez težko, toda zadrusniki se niso ustrašili težav. Kmalu so se pa videli uspehi njihovega neumornega dela. Vsakdo, kdor je poznal Kramarovsko zadrugo v jeseni leta 1948 in et jo je ogledal jeseni leta 1949, ni mogel verjeti, da se taki uspehi dajo doseči v enem samem letu.

„ra bo vseeno že spomladi tudi pri nas zadruga“ je zatrdil krajevni ljudski odbor v Čepincih pred volitvami v KLO

V zadnjih dneh novembra smo z navdušenjem gledali na dosežene uspehe krajevnega ljudskega odbora v Čepincih; na uspehe, ki so bili plod vzornega dela odbora in ponos vseh vaščanov, ki so dali velik delež temu. Tudi v zimskih mesecih niso zaostali z delom. V vasi imajo močan izobraževalni tečaj in skoraj vsako nedeljo imajo v novogradnem zadrusnem domu kulturno prireditev. Za pomlad pa predvidevajo že graditev silosa in še nekatera važnejša dela, ki bodo mnoga doprinesla gospodarskemu razvoju vasi.

Ne samo napredni ljudje našega okraja in okoliških okrajev, tudi najbolj zakrnjeni sovražniki socializma in najbolj zastareli reakcionarji s pričakovanjem gledajo na delo Čepincanov, ki je usmerjeno na graditev trdnega socializma na vasi. Vsi napredu, se veselijo slehernega uspeha vaščanov, a vsi nasprotniki željno pričakujejo vsake pomanjkljivosti in napake, ki bi jo storil krajevni ljudski odbor ali kateri od vaščanov. Delovno ljudstvo iz našega okraja, fantje, ki so v gorenjskih gozdovih, prav tako zašledujejo uspehe Čepincanov; zanimajo se nadvse za gospodarsko naložino in kulturno življenje v domačih krajih. Razveseli jih sleherni vest o uspehih v domačih vaseh. Et jo izvedo iz dnevnega časopisa ali slišijo v radio-oddajah.

O tem nam jasno govori pismoce fantov iz Markovec in bližnje okolice, naslovljeno krajevni ljudskemu odboru v Čepincih, izražajo zadovoljstvo in veselje nad uspehi, ki jih dosega v vsakdanjem delu ta KLO in jim želijo še veliko več uspehov.

»Zelimo, da čim hitreje stopate v socializem,« so napisali in v tem je videti,

»Da, tako je bilo,« ugotavljajo, »najtrše je za nami.«

Vse je bilo svečano. Na licih vseh je bilo videti, da je ta občni zbor pot k še večjim uspehom. Tudi predstavniki okrajnih forumov, ki so bili tokrat tudi tukaj, so čutili, da je tako.

Oglasil se je predsednik tov. Težak Janez in vsi so utihli. Zbor je pričel z delom. Spregovorili so tudi predstavniki oblasti in mladinske organizacije. Potem pa je poročal upravni odbor. O delu in uspehih preteklega leta, je v imenu upravnega odbora poročal predsednik tov. Težak. Omenil je, da bi delo lahko bilo že v prvih dneh veliko bolj uspešno, če ne bi bilo nediscipliniranosti nekaterih, sicer redkih članov zadruge. Sčasoma se je to popravilo in vsak dan so bili uspehi pri delu večji. V maju so pričeli z gradnjo prostornega hleva za govedo in istočasno z gradnjo treh silosov. Poleg tega obširnega dela pa so pričeli tudi z adaptacijo hleva za 35 glav živine. V gradnjo teh objektov je bilo potrebno vlagati veliko dela, zato pa so tudi večkrat zagrešili v razdelitvi dela, tako da je delo na polju včasih zastajalo. Delo na polju pa je prav tako zahtevalo veliko pozornosti, kajti v prejšnjih letih je bila obdelava polja zanemarjena.

Pa nekljub vsemu temu so do konca meseca septembra izgradili novi veliki hlev za 70 glav živine in prav tako tudi tri silose s skupno prostornino 153 m³. Za vsa to veliko delo gre velika zahvala zadrusnikom, ki so res vložili vse sile za pravočasno opravljeno delo. Zato pa je zadruga lahko ponosna na svoje udarnike.

Pa ne samo v gradnjah, tudi v dvigu živinoreje in poljedelski proizvodnji so dosegli pomembne uspehe. Ob koncu leta 1948 je imela zadruga le 38 glav slabe goveje živine, a danes jih ima 98 komadov. Tudi število konj se je dvignilo od 9 komadov na 21. Zadruga se lahko ponaša s prvovrstno kvaliteto živine, kajti med letom je zamenjala vso nezdravo in ono, ki zadrugi ni odgovarjala. Hektarski donos se je v primeru z letom 1948 povečal za povprečno 60%. Plan jesenske setve za gospodarstvo leto 1949-50 pa ni samo dosegla, ampak tudi presežila.

Predsednik Težak pa se ni omejeval samo na poročanje, ampak je kritično omenil tudi pomanjkljivosti. Tako je zadrugi primanjkovalo benzina in motornega olja, za kar so premalo skrbeli okrajni forumi. Zadrusniki so poslali trikrat voz, toda vsakokrat zaman. Nihče v tem ni videl toliko izgubo časa, kak-

ko no so občutili zadrusniki. Najslabše pri vsem pa je še to, da se je vsled tega zavrla delo predvsem pri globokem zimskem oranju in pri tem niso mogli uporabiti traktorja, vsled pomanjkanja benzina; tako so plan globokega zimskega oranja izpolnili le 20%.

Vkljub temu pa so bili dohodki zadovoljivi. Zadrusniki so prejeli zadostno količino belih žitaric, kot tudi ostale pridelke, kateri so bili razdeljeni zadrusnikom po storilnosti vložnega dela za vsakega posameznega. Pri tem se je upoštevalo otroke, starčke in dela nezmožne, katerim je določena zadostna količina za prehrano. Skupno so zadrusniki izvršili 5859 delovnih dni. Bruto dohodek znaša 647.216 din. Bruto delovni dan 111 din, po odbitju skladov pa 96 din/arjev.

»Uspehi, kateri so bili doseženi v letu 1949,« je končal tov. Težak, »naj nam bodo vzpodbuda k še večjim uspehom, ki jih moramo doseči v letu 1950.«

O trudu in požrtvovalnem delu upravnega odbora je pohvalno govoril član nadzornega odbora tov. Lipovnik Perdo. Poudaril je, da je upravni odbor stremel za tem, da pravilno usmeri gospodarstvo zadruge. Podčrtal je tudi veliko napako, ki jo je storil odbor s tem, da ni uvedel norme za posamezna dela. Prav v tem pa so bile velike težave pri izračunavanju trudodnevov.

O tem so spregovorili tudi ostali zadrusniki, tudi sami so prišli do te ugotovitve. Sklenili so, da bodo takoj začeli uvajati norme za vsa dela in po istih delati. Premalo se je pa razpravljalo v zvezi z gospodarskim planom zadruge za leto 1950. Sicer je res, da se o tem že razpravljali na svojih zborih v mesecu novembru in decembru 1949, toda ravno na svojem rednem letnem zboru bi temu morali posvetiti, več pažnje. Finančni plan za leto 1950 so sprejeli. Ker bodo morali v tem letu pospešati prav posebno pažno dvigu svinjereje, bodo gradili potrebne svinjake.

Pri volitvah novega upravnega odbora je bil za predsednika ponovno izvoljen tov. Težak Janez. V novi upravni odbor so bile tokrat prvič izvoljene tri žene.

Po vseh teh važnejših vprašanjih se je razvila med zadrusniki živa diskusija o delu in težkočah. V diskusiji pa so se oglašali tudi nekateri zadrusniki, ki so se udeležili zbora. Iz njihovih vstev je stopila mati sedmih otrok Piškur Marija. Odločila se je za vstop v zadrugo. Vsi so slišali njene odločne in premišljene besede: »Hočem postati članica zadruge in pričakujem, da me bo zbor sprejel. Delala sem doslej in bom odslej še bolj. Ko pa otroci dorastejo, pa bodo tudi oni v veliko pomoč.« Zbor je sprejel še nekaj novih družin v zadrugo.

Zadrusniki so sprejeli več važnih sklepov, in to, da bodo vključili v zadrugo vse nezadrusnike, katerih je še okrog 30%. Potem, da bodo za vsa dela uvedli norme, osnovali bodo perutinarsko farmo. Ustanovili bodo DID. Uvedli bodo tekmovanje med posameznimi brigadami, in napovedali so tekmovanje vsem zadrugam v okraju Murska Sobota in Dolnja Lendava.

Jadinski aktiv si je zadal plan dela za leto 1950 ter bo najtežje sodeloval z upravnim odborom.

Občni zbor je pokazal nekaj pomanjkljivosti in to v tem, da se na občnem zboru ni razpravljalo podrobneje, kako bo zadruga v letu 1950 pristopila k temu, da bo še bolj dvignila hektarske donose na svojih njivah. Premalo je bilo govora o obveznosti, katere je imela zadruga do države v letu 1949 in kako je iste izpolnila.

Kramarovska zadruga je v letu 1949 pokazala velike uspehe pri svojem delu in dokežala, da se da ob pravilnem vođenju in pravilni pomoči odgovornih forumov doseči lepe uspehe. Kramarovska zadruga je zadel vsem ostalim zadrugam v okraju. S. F.

Kominformovske informacije

»Robotniško delo« ne izpusti v nobem svoji številki prilike, da ne bi napadlo in oklevetalo naše države. Kadar objavlja poročila — seveda kakor vsa ostala po Tassu — o delu Varnostnega sveta, takrat redno Jugoslavijo preskoči in zamoli.

Tako lahko čitate v organu BKP da so glasovale za izključitev komunističnega delegata v Varnostnem svetu tri države, med njimi ZSSR in Indija. Ona tretja, ki je »Robotniško delo« ni smelo omeniti je FLRJ. Tak način obveščevanja javnosti je res značilen za sovjetsko-informbirovska poimovanja o resničnosti in načelnosti informacij.

Ljudska oblast skrbi za narodne manjšine!

V Murski Soboti je začel z delom madžarski pedagoški tečaj

Prav tako, kakor vsi narodi Jugoslavije, imajo tudi nacionalne manjšine iste pravice in dolžnosti v državi ter jih bodo uživale tudi v bodoče, uživale jih bodo v še širšem obsegu, ki bo toliko večji, kolikor se bo hitreje razvila ljudska oblast v svojih osnovnih organih, v kolikor se bo dvigalo materialno blaginje vseh narodov Jugoslavije, ker splošen dvig pomeni tudi materialni in kulturni dvig vsakega posameznega naroda, a s tem tudi vsakega člana jugoslovanskih narodov in nacionalnih manjšin. V težnji, da bi vse nacionalne manjšine, ne samo v sedanjosti, ampak tudi v bodočnosti imele vse in enake pogoje svojega kulturnega razvoja, kakor ostali narodi Jugoslavije, da vzgoja nacionalnih manjšin ostane v rokah teh manjšin, je na iniciativo ministrstva za prosveto osnovan v M. Soboti pedagoški tečaj za

madžarske učitelje, ki bodo zaenkrat pomagali vzgojnimi kadrom, ki danes delajo med madžarsko manjšino v Prekmurju, a pozneje jih bodo tudi nadomestili. V tečaj je vpisanih 18 tečajnikov. Madžarovi, ki so se sami prijavili in kažejo veliko dobre volje, da v enem letu pridobijo osnovno znanje, a s tem tudi pogoje za kulturno-prosvetno delovanje med madžarsko manjšino v Prekmurju. Seveda se bodo morali ti tečajniki po končanem tečaju neprenehoma izpopolnjevati v svojem praktičnem delu, izobraževati se politično in strokovno, da bodo nudili madžarskim vsem čim širše politično in kulturno znanje, da omogočijo svoji manjšini paralelni gospodarski, politični in kulturni razvoj z ostalimi narodi Jugoslavije. Tečaj je začel z delom meseca novembra. Tečajniki stanujejo v internatu,

a hramo je v mestni menzi. Vse stroške preskrbe tečajnikov krije ministrstvo za prosveto. Predavatelji jim predavajo v njihovem materinem jeziku. Za izpopolnitev pridobljenega znanja v tečaju so tečajniki pod vodstvom svojega mladinskega aktivna in s sodelovanjem predavateljev izdelali predmetnik in urnik ter ustanovili krožke, na katerih jim pomagajo tudi predavatelji. Z ustanovitvijo pedagoškega tečaja v M. Soboti za učitelje madžarskih manjšinskih šol kaže naša ljudska oblast, da so jim dejanja enaka besedam, in je čisto umljivo, zakaj nacionalne manjšine v Jugoslaviji sledijo klicu Partije v izgradnji socializma v Jugoslaviji in se posmehujejo propagandi tujih radijskih postaj, zlasti obrekovanju madžarskega radia.

Iz življenja in dela sindikatov

3000 prostovoljnih ur dela bo dala podružnica OZKZ

V minulih dneh je imela občni zbor tudi sindikalna podružnica Okrajne zveze kmetijskih zadrug. Zbora se je udeležilo vse članstvo podružnice, udeležila pa se ga je kot član okrajnega sveta sindikatov tudi tov. Matičeva. Občni zbor je pregledal uspehe in neuspehe v doseganem delu. V preteklem letu so vse premalo pažnje posvečali ideološki vzgoji, na sprotni strani pa je opaziti velike uspehe v prostovoljnem delu pri kopanju kanala Ledava—Mura in s pomočjo v delu obdelovalnim zadrugam. V tem delu so dali člani nad 1000 prostovoljnih delovnih ur. Tudi ob novem letu so sodelovali v proslavi novoletne jelke in so takšno proslavo priredili čepinjskim otrokom, za katere so pripravili tudi kulturni program. Obdarovanih je bilo 180 otrok s skupno vrednostjo daril 16.000 din. Ob tej priliki sta se v organizaciji dela najbolj izkazala Šafer Anton in Flegar Franc.

Člani podružnice so si v preteklem letu organizirali knjižnico, v kateri imajo že lepo število strokovnih, političnih in tudi leposlovnih knjig. Nepravilno pa je, da vodstvo ni doseglo tega, da bi člani te knjige tudi prebrali in s tem ideološko vzgajali sebe in posredno tudi druge, posebno oni, ki imajo stalne stike s preprostim kmečkim ljudstvom, v vrstah katerih so še vedno takšni, ki jim politika socialistične države še vedno ni dovolj jasna. Nepravilno je, da se knjige puščajo ležati v knjižnici sindikalne podružnice, ko je veliko pri-

merov, da takšnih knjig po knjigar-nah ni več v prodaji, čeprav je povpraševanje po njih veliko. Kot je bilo videti iz poročila, se polaga še vedno premalo pažnje pravilnemu poslovanju, oziroma razdeljevanju blaga v okoliških poslovalnicah, kot so se dogajale tudi razne manipulacije z boni. Pravočasno do-bava blaga je potrebno zagotoviti predvsem tistim, ki točno in v redu izpolnjujejo svoje obveznosti do skupnosti. Skrbeti je potrebno tudi za to, da bo trgovina na vasi res socialistična, da bo kmetijska zadruga prehodnica h kmetijski obdelovalni zadrugi, kar je odvisno predvsem od poslovanja. V tem so bili doseženi že do zdaj lepi uspehi, toda vložiti je potrebno še več truda za doseg tega cilja. Po izvolitvi nove uprave je zbor sprejel sklepe za izboljšanje dela podružnice. Tako so se obvezali, da bodo do konca leta dosegli ustanovitev obdelovalne zadruge. V tem letu bodo naredili tudi 3000 prostovoljnih delovnih ur in ustanovili Rdeči kotiček. Redno se bodo udeleževali članskih in študijskih sestankov, od katerih je odvisno dobro delovanje podružnice. Tudi disciplino bodo izboljšali in odpravili izostanke, pa še postrežbo članstva bodo izboljšali in poslovalnice lepše uredili. Znižali bodo tudi režijske stroške in to za celih 20%. Tudi sodelovanje članstva pri odkupih bodo povečali, posebno pri odkupih borovih vrščikov. Zgradili pa bodo še stanovanjsko poslopje.

Investicijskih del bo zadruga letos gradila nove svinjake in adaptirala tri zadruge hleve, da bo na ta način v stanju, dvigniti stalez živine na planirano višino. Na zboru so zadržniki izključili iz svoje srede dva člana, ki sta zavirala zadrugo gibanje, a na njih mesto so sprejeli dva nova člana. Obravnava so tudi vprašanje ustanovitve otroških jasl in namenoma da se sprosti ženska delovna sila in na ta način doseže produktivnost dela in zvišanje trudodneva. Za vzgojo kadra brigadirjev je zadruga poslala na tečaj dva brigadirja. Na ta način bo možno število sedanjih treh obstoječih brigad razširiti in na ta način ustvariti boljšo organizacijo in s to sporedno dvigniti storilnost dela. Zadruga ima v svoji sredi tudi dva udarnika v osebi svojega skladiščnika in ekonoma Prešitka Janeza in Petek Franca, ki se povsod pri delu najbolj izkazuje. Ob priliki lanskega zadrugnega festivala je bilo 5 članov-zadrugnikov pohvaljenih in 2 nagratena. Ob času zaključitve svojega četrtega leta obstoja stopa KOZ v Negovi s svojim novim gospodarskim proizvodnim planom boreč se za uresnitve tega z jasnejšimi namerami v četrto leto naše petletke gradeč socializem na vasi.

Proizvodnja glavnikov iz domačih surovin

Zagrebska tovarna glavnikov je izdelovala še do pred kratkim samo lesene glavnike. Sedaj pa so začeli uporabljati vulkanizirane gumijaste plošče, ki jih dobavljajo Kombinat guma in obutve v Borovu. Ker so te plošče nenakomerno debele in krhke, je uprava zagrebske tovarne sklenila, da bo sama vulkanizirala guml. Glavni stroji so že montirani, tako da bo v dveh do treh mesecih ta tovarna lahko že začela z množično proizvodnjo glavnikov iz tega materiala. Poskusna izdelava glavnikov iz guma, ki so ga predelali v tej tovarni, je dala zelo dobre rezultate.

Več sto novih stanovanj za delavce tovarne »Djura Djaković«

V bližini tovarne lokomotiv, strojev in mostov »Djura Djaković« v Slavon-skem Brodu, ki je eno izmed največjih podjetij težke industrije v Jugoslaviji, so že v prvih letih po osvoboditvi začeli graditi stanovanja za delavce in njihove družine. V letu 1947 in 1948 je podjetje zgradilo novo stanovanjsko naselje, obstoječe iz 34 stanovanjskih zgradb s 170 dvosobnimi in trisobnimi stanovanji. Medtem so dogradili 4 nadaljnje velike zgradbe s 84 stanovanji in 17 zidanih provizornih zgradb za nastanitev učencev v gospodarstvu. Sedaj gradijo 11 velikih stanovanjskih zgradb s 124 stanovanji in veliko zgradbo za 235 samcev. Razen tega so za delavstvo ekonomije zgradili 3 stanovanjske hiše s 13 stanovanji.

Gradnja nove splitske luke in železnice Split—Livno

V Splitu bodo zgradili nov mestni kolodvor, severno od mesta pa velik tovorni kolodvor. Oba kolodvora bosta med seboj povezana s 1500 m dolgim predorom (namesto dosežanega globokega vaska, ki ovira razvoj mesta). Ves blagovni promet splitske luke bo prenešen v severno luko, ki bo najmodernejše urejena in bo hkrati lahko sprejela 15 velikih preokceanskih ladij. Vranjski bazen bo zgrajen za letni blagovni promet 1,2 milijona ton; sodobno bodo uredili tudi solnjski bazen. Posebne industrijske proge bodo speljali do tovarn v kaštelskem zalivu in do nove tovarne »Jugovinil« v Kaštelu Sučurcu. Tu bo tudi več novih tovornih postaj. Iz Splita do Solina pa bodo zgradili 35 m široko cesto in novo dvostrano železniško progo. Pri gradnji ceste bodo sodelovali splitski frontovci.

Razširjenje splitske luke je nujno potrebno, ker se bo promet splitske luke, ki ima sedaj novo zvezo z zaledjem po uski progi, zelo razvil, saj veže usnka proga s Splitom ves severni del države od Zagreba do Beograda. Vrhu tega pa se bo na Split usmeril tudi del tranzitnega prometa drugih držav.

V zvezi s tem načrtom je tudi gradnja normalnotirne železniške proge od Splita preko Sinjskega polja do Livanjskega polja, kar bo bistveno olajšalo izkoriščanje tamošnjih bogatih nahajališč prvostopenjske premoaga, ki v tovarnah cementa že nadomešča antracit. Sedaj morajo livanjski premoag dovažati v Split s kamioni. Železnico Split—Livno bodo pozneje postopoma podaljšali in zvezali z Lornalnotirnim železniškim omrežjem Bosne. Tako bo Split dobil drugo važno zvezo z zaledjem.

MLADINSKI VESTNIK

Z volitvami v mladinske sekretariate izrijemo našo organizacijo

Z volitvami v mladinske sekretariate utrjujemo našo organizacijo.

Mladina okraja Murska Sobota sporedno z izvajanjem volitev v mladinsko organizacijo išče dnevno novih oblik dela — ter stalno stremi za tem, da razširi kulturno-prosvetno delo na vasi da dviga ideološko-politično delo, razširi delo na fizikalnem polju, ter z medsebojnim tekmovanjem aktivov; potom raznih oblik dela, sprejema nove člane v svoje vrste.

V času volitev je bilo sprejetih 325 mladincev v organizacijo, ustanovljenih 17 novih aktivov, ter preko 40 aktivov utrjenih. Pri tem se tudi mnogokrat pojavljajo razne pomanjkljivosti dela, katero dnevno odpravlja. V mnogih primerih mladina samoiniciativno izvaja volitve. Pri tem so se najboljše izkazali aktivci:

Vučja Gomila: Pred dvema letoma je organizacija še nekoliko delala, ker pa vodstvo ni polgalo pažnje, tudi na kulturno-prosvetnem polju mladine, je mladina videla delo organizacije le v akcijah in tako je aktiv časoma omrtvel. Tega ni mogel razumeti sekretar aktivna Gomboc in je ponovno sklical vso mladino vasi, izvedel volitve ter tako postavil 30 članski aktiv od katerih je 14 novo sprejetih. Mladina je takoj izrazila željo, da bodo dali kulturno prireditev pa tudi fizikalne niso pozabili. Da bodo laže kontrolirala delo celotnega aktivna, so si sestavili enomesalni plan dela. 5. februarja bo aktiv že uprizoril igro »Lovorjev venec«. 12. februarja pa smučarsko tekmovanje, na katero vabijo vse mlade smučarje iz drugih aktivov. Prav tako se pripravljajo za okrajni zadrugi dan, kateri se bo vršil 26. febr. v Gornji Lendavi.

Lipovec: Mladina Lipovec dalj časa ni čutila potrebe o organizaciji. Mladinci-demobiliziranci niso klonili ob težavah, temveč so neumorno delali za ustanovitev mladinskega aktivna. Na treh sestankih, kjer je bil prisoten član OK LMS so proučevali delo mladinske organizacije in pripravljali volitve za novi sekretariat. Za sekretarja so si izvolili demobiliziranca tov. Forjan Stefana. Njegova nenehna borba in borba celotnega aktivna nam kaže dokaj lepe uspehe. Saj o v tem kratkem času na novo sprejeli 21 mladincev in mladink. Da je mladina Lipovec voljna delati, nam pričajo obveze posameznih mladincev ob sprejemanju letnega plana. Tako se je obvezal tov. Slavice VIII, da bo dal 200 prostovoljnih ur pri gradnji zadrugnega doma. Prav tako niso zadnje Mencinger Stefa, Lebar Cilka in Tratnjek Marja, saj bo vsaka dala 100 delovnih ur. Celoten aktiv bo pa dal 5000 delovnih ur.

Križevci: Na zadnji Oblastni konferenci je prejel ta aktiv kot eden izmed najboljših v okraju, za svoje poštvovalno delo nagrado vse instrumente za tamburaški zbor, mladina je v tem svoje delo še bolj poživela. Celoten mladinski aktiv, ki šteje 30 članov, se je prijavil na zvezno mladinsko delovno akcijo, na katero bodo šli meseca aprila. Člani sekretariata pomagajo pri delu tudi sosednim aktivom. Mladina redno študira, rešuje gospodarske probleme v svoji vasi in tekmuje z ostalimi aktivci, premalo pažnje pa polaga aktiv na sprejetje novih članov.

Gornja Lendava: Novo ustanovljeni 60 članski aktiv je na svojem prvem delovnem sestanku sprejel letni plan dela organizacije, pri katerem so gledali na pozitivne fizikalne v svoji vasi. Mladina je vključena v kulturno-umetniško društvo, ob nedeljah pa se zbirajo mladinci v čitalnici zadrugnega doma in si izposojajo knjige. Mladinke so bile vključene v pletilski tečaj, katerega je vodila organizacija AFZ. Posamezni mladinci redno obiskujejo Avto-moto krožek in bodo v najkrajšem času požele izpite. Najbolj poštvovalen mladinec tega aktivna je tov. Juhan Ivan. Dober način dela zavzema sekretar aktivna tov. Žižek.

Cankova: Sekretarka mladinskega aktivna tov. Šnurer Cizela je dala ob priliki volitev poročilo o delu organizacije v letu 1949. Kritično je ocenila delo ter ugotovila, da je aktiv puščal še ob strani neorganizirano mladino in da je vse premalo bilo dela na politično-ideološkem in kulturno-prosvetnem polju. Podčrtala je obenem tudi uspehe aktivna saj je 23 članski aktiv dal 10 mladine v OF brigado in 3 na gradnjo Avtoceste.

Pri gradnji zadrugnega doma je dala mladina 2000 delovnih ur. Na koncu poročila je pripomnila: »Do sedaj smo imeli velike naloge, še mnogo večje nas čakajo v letu 1950. Pripravljeni bodimo na vse težave, z delovnim poletom in odločno voljo izpolnjujemo našo Petletko.«

Kaj pa dela mladina izven organizacije?

Mladina Borejci se je izjavila, »da ni potrebna mladinska organizacija v njihovi vasi«. Noben mladinec te vasi ne vidi borbe mladinske organizacije pri izvršitvi Petletnega plana. Nočejo razumeti — toda zakaj? V času, ko drugod mladina dela, se uči in veseli uspehov, se ta mladina na svojih domovih dolgočasi. En sam mladinec te vasi je izpolnil kartoteko, kajti hoče biti član organizacije LMS, hoče se učiti, urediti sebi in drugim lepo življenje. Kaj pa ostala mladina?

Hodoš: Med mladino Hodoša ni enotnosti, saj še niti enkrat ni bila 100% udeležba mladine iz gornjega in spodnjega dela Hodoša na mladinskem sestanku, kljub temu, da bo mladina te vasi morala dati vzgled mladini sosednjih aktivov.

Gančani: Tudi mladinci Gančan so s svojimi izjavami jasno pokazali, da hočejo biti brez organizacije. Dogodi pa se, da mladina prosi karakteristike ob priliki odhoda v JA in tovarne, pa se sprašujejo, kdo nam jih da, saj vendar nismo izvolili sekretarja, niti nismo člani organizacije LMS.

Takšni primeri postajajo med našo mladino iz dneva v dan redkejši, saj se vsi člani organizacije LMS v našem okraju dnevno borijo, da z delom pokažejo ostali mladini, da je biti član mladinske organizacije lepo in častno. Vsak neorganiziran mladinec bo prejel ali slej moral spoznati svojo nepravilno pot in se vključiti med naše široke vrste, med tisoče neizprosnih borcev za čimprejšnjo izvedbo Titove Petletke.

Okrajni komite LMS Murska Sobota

Kmetijsko-obdelovalna zadruga

v Negovi bo redila več živine

Z letnega zbora zadrugnikov

Pred dnevi se je vršil v Negovi redni letni občni zbor tamkajšnje kmetijsko-obdelovalne zadruge, ki je od ustanovitve 20. II. 1946 do danes dosegla svoj lep gospodarski razmah, saj je združila v svoj kolektiv 68 gospodarstev s skupno površino 197 ha zemlje. Na seždu bivše graščine Tratmansdorf, v velikem srednjeveškem gradu v Negovi poseduje zadruga svoje poslovne in skladiščne prostore. V svoje področje zajema prostrane vinske gorice v Poličah, Orehovcih in v Negovi, ki merijo 48 ha. Vinogradništvo je bilo v zadrugi doslej glavna gospodarska panoga, saj je izkupiček vina kril vse gospodarske potrebe in nagrajeval zadrugnike za njih celotno delo. V zadrugi se je posvetilo premalo skrbi za razširitev poljedelstva in zlasti živinoreje. Z ozirom na slabši vinski pridelek v lanskem letu, je začela zadruga v delne težave in letošnji trudodnevi na člana ne bodo

dosegli takšne višine kot prejšnja leta. Na zborovanju je bilo ugotovljeno, da je nezainteresiranost na razmahu živinoreje vzrok gospodarski šibkosti zadruge, čemer pa bo zadruga v tekočem letu posvetila večjo skrb, da dvigne stalez svinj na 60 komadov in pri govedu na 92 glav. Poljedelska brigada ima pred seboj velike naloge, da dejansko doseže, odnosno dvigne hektarski donos nižinskih predelov zadrugne zemlje in s tem povzdigne živinorejo na planirano višino. Vinogradniški brigadi pa vodita z nezmanjšanim tempom borbo za dvig produktivnosti vinogradniške panoge s tem, da z rigolanjem razširijo vinorodne nasade. Se to zimo bosta na novo zirgolana dva hektara in pol vinogradniške površine. Ze več tednov delajo tri skupine pri tem delu in kljub ostremu zimskemu mrazu in gramozni zemlji presegajo postavljene dnevne norme za 150 odst. Od

Zdravo živino v naše zadruge

Precej časa se že borimo, da bi izboljšali kakovost naše živine, posebno krav v naših kmetijsko-obdelovalnih zadrugah. Pri tem so naše zadruge dosegle že precej uspeha. Če pogledamo samo zadruge v Moravcih, ki ima krasno živino. Kramarovska zadruga, katera je imela ob začetku leta 1949 nekaj repov v zanemarjenih hlevih in še tisto živino v slabem stanju, ima danes okrog 100 glav živine. Živina je kvalitetno dobra, nameščena v udobnih hlevih. Samo na ta način, če bomo imeli res dobro in kvalitetno živino, lahko računamo na višjo mlečnost in brejost pri plemenskih kravah, kakor tudi zadovoljivo težo pri živini za zakol. Da bi pa v vseh zadrugah kar naenkrat imeli kvalitetno živino, ni mogoče. To delo zahteva precej truda in težav in je potrebno marsikaj še samim zadrugnikom tolmачiti, ker stvari ne razumejo pravilno.

Precej časa se že borimo, da bi izboljšali kakovost naše živine, posebno krav v naših kmetijsko-obdelovalnih zadrugah. Pri tem so naše zadruge dosegle že precej uspeha. Če pogledamo samo zadruge v Moravcih, ki ima krasno živino. Kramarovska zadruga, katera je imela ob začetku leta 1949 nekaj repov v zanemarjenih hlevih in še tisto živino v slabem stanju, ima danes okrog 100 glav živine. Živina je kvalitetno dobra, nameščena v udobnih hlevih. Samo na ta način, če bomo imeli res dobro in kvalitetno živino, lahko računamo na višjo mlečnost in brejost pri plemenskih kravah, kakor tudi zadovoljivo težo pri živini za zakol. Da bi pa v vseh zadrugah kar naenkrat imeli kvalitetno živino, ni mogoče. To delo zahteva precej truda in težav in je potrebno marsikaj še samim zadrugnikom tolmачiti, ker stvari ne razumejo pravilno.

Poglejmo kmetijsko-obdelovalna zadruga v Puconcih! Navidez ima zadruga lepo živino. Toda samo navidez. Tuberkulinizacija, katero je izvršil okrajni veterinar nad živino v zadrugi, je pokazala drugačno sliko. Ta navidez lepa živina je v precejšnji meri okužena in bolna. Seveda od take živine ni mogoče pričakovati zdravega prirastka. Goveda so okužena od bika, kateri je bil za časa okupacije nabavljen nekje na Madžarskem. Mnogo pa je pripomoglo k tuberkulozi živine to, da je bila v zatohlih temnih hlevih. Nujno je, da se vsa okužena živina takoj izloči in da se nadomesti z zdravo, kvalitetno živino. Toda vidi se, da nekateri zadrugniki ne razumejo važnosti in nujnosti tega, kar dokazuje to, da so poedini zadrugniki proti temu, da bi se ta živina izločila. Potrebno je, da se tem zadrugnikom pravilno prikaže stvar in da se živina, katera je okužena, takoj izloči.

Ravno ta primer nam kaže, da je nujno, da se živina v zadrugah, kjer še ni skoncentrirana. Potrebno je takoj izvršiti adaptacijo govejih hlevov, kajti možnosti so. Samo na ta način se bo lahko pravilno kontroliralo živino v vsakem pogledu. Na ta način se bo dvignila mlečnost krav in pa brejost. Samo zdravo in kvalitetno živino v naše zadruge! — to mora biti geslo vsake zadruge in samo tako bo zadruga tudi imela dohodke od živinoreje, kar je to potrebno. SF

Iz Gornje Lendave

Preskrba z mlekom za dojenčke

Vprašanje preskrbe je vsepovsod postavljeno na prvo mesto. Naloga organov ljudske oblasti je skrbeti za pravilno in pravočasno razdelitev predvsem v gararirani preskrbi. Marsikje pa se temu posevča še vedno premalo pažnje. Predvsem pa v Gornji Lendavi in to prav tam, kjer bi bilo potrebno, da je največ reda in skrbi.

Tako je s preskrbo z mlekom za dojenčke. Mleko za te dojenčke oddaja državno posestvo, kmetje pa, ki oddajajo mleko v tem kraju, ga oddajajo v Mursko Soboto. To je sicer dobra rešitev, toda vprašanje dostavljanja mleka pa je površno rešeno. Na državnem posestvu namreč ne poskrbijo za to da bi bilo mleko namenjeno dojenčkom pravočasno dostavljeno v razdelovalnico, kjer ga v mrazu čakajo odjemalci amvak čakajo avto. Mlekomprometa, ki pride včasih dokaj pozno in ta ga vzame ter spota, z državnega posestva proti Soboti, odloži pri razdelovalnici. Tudi to bi bilo dokaj v redu, toda zgodi se, da avto zaradi poredice ali snežnih zametov iz Sobote ne more in takrat je vse čakanje zaman. Zgodi se včasih tudi to, da pozabijo mleko oddati v razdelovalnico in tudi v tem primeru ostanejo odjemalci brez mleka.

Jasno je, da bi se to vprašanje dalo ugodneje rešiti ker pa so posamezniki, ki so za to odgovorni, nevidni, je zaman vsako posvetovanje, ne pomagajo nasveti zdravnikov in nobena skrb matere. Da pa ne mudi lahko storila to, kar od nje zahteva socialistična družba, a to le v goja zdravih in krepkih otrok, je potrebno da ljudje, ki so odgovorni za to poskrbijo za to, da bo mleko ob pravem času v razdelovalnici ali pa, da dovolijo da se ga odnaša kar s posestva. Sicer pa je na posestvu ljudi do-

volj in tudi vprežne živine, pa tudi pot ni dolga; je le nekaj sto metrov...

...in preskrba z mesom...

Tudi vprašanje preskrbe z mesom ni pravilno rešeno. Povečati je potrebno kontrolo nad delom mesarja KZ. Za to je odgovorno vodstvo KZ, kajti takšne nepravilnosti nasproti članstvu, ki je upravičeno na garantirano preskrbo z mesom, kot so se dopuščale doslej, se ne smejo biti dogajati! Vsak upravičenec mora dobiti svoj delež mesa, preprečiti pa se mora oddajanje mesa ljudem, ki nanj niso upravičeni, a so ga doslej dobivali.

...je vprašanje, ki ga mora rešiti ljudska inšpekcija

Se več je slšnih nepravilnosti v tem kraju, toda mnogar ni, ki bi poskrbel za to, da se odpravijo. Sicer so tukaj organi ljudske inšpekcije, ki so dolžni slšne nepravilnosti odpravljati s svojim rednim delom, toda kljub temu, da so bili izvoljene, še vedno ne morejo pričeti z rednim delom in kontrolo, ker še vedno niso dobili izkaznic, s katerimi so opolnomočeni kontrolirati poslovanje KZ in KLO.

M. J.

Ogajte si volivze imenike

Volivni imeniki za volitve ljudskih poslancev Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupnine FLRJ so dokončani in razgrnjeni. Popravki se morajo predlagati do 9. februarja. Poznejši popravki ne bodo upoštevani.

Setev pivovarniškega ječmena

Naša industrija, posebno živilska, potrebuje čedalje več domačih surovin in s tem se hoče rešiti vsakega uvoza in vsake odvisnosti od inozemstva. Proizvodnja piva iz leta v leto narašča, z njo naraščajo tudi potrebe po surovinah, kakor po hmelju, tako tudi po pivovarniškem ječmenu. Glede hmelja nimamo težav, saj ga predvsem v naši Savinjski dolini pridelamo toliko, da ne krijemo samo domačih potreb, temveč ga celo izvažamo. Plan za leto 1950 pa predvideva tudi veliko povečanje hmeljskih nasadov.

Povsem drugače pa je s pivovarniškim ječmenom, katerega do sedaj v naši državi nismo pridelovali dovolj, temveč smo istega uvažali iz inozemstva, predvsem iz Italije, Madžarske, Češkoslovaške in Romunije. Na ta način smo trošili dragocene devize in letno nad 30 milijonov dinarjev.

Pogoje, da sami doma pridelamo zadostno količino pivovarniškega ječmena, imamo. Letošnji plan kmetijske proizvodnje naše republike predvideva me, drugim industrijskim rastlinami katere bomo pridelovali, tudi setev pivovarniškega ječmena.

Tako imajo tudi obmurski okraj v planu precejšnje površine, katere se bodo posejale s pivovarniškim ječmenom, ker se je ugotovilo, da so tudi v teh okrajih možni, da bo pivovarniški ječmen uspeval.

Ker so ravno v teh dneh KLO prejel plan setve pivovarniškega ječmena, je potrebno, da k samemu razbitju plana pivovarniškega ječmena pravilno pristopijo. Nujno je, da se plan setve pivovarniškega ječmena, kakor tudi ostale kulture razbijajo na sestankih kjer naj bodo prisotni vsi kmetovalci, ne pa, da se plan setve razbije samo v pisarni KLC brez kakršnega koli sodelovanja kmetovalcev. Posebno važno je to že zaradi tega, ker se na posameznega pridelovalca ne sme razbijati manj kot pa na 30 arov.

Pivovarniški ječmen zahteva zmerno podnebje. Najbolj uspeva v humozni flovatni in peščeno flovatni zemlji. Ne ljubi preveč vlage in tudi ne pre malo.

to je celo važnejše kot pa kako mu gnojimo in v kakšno zemljo ga sejemo. Pri pivovarniškem ječmenu je važno to, da vsebuje manj beljakovin, kar je ravno nasprotno od domačega ječmena. Tu so zelo natančne pivovarne, ker ječmen, kateri ima mnogo beljakovin, neugodno vpliva za pivo, ker se tako pivo slabo drži. Pri sami pripravi zemlje je pivovarniški ječmen bolj natančen, kot naš domači ječmen. Zahteva dobro obdelano zemljo, kakor sladkorna pesa. Ravno iz tega razloga uspeva tudi najbolje v tisti zemlji, kjer je bila prejšnje leto sladkorna pesa. Dobro uspeva tudi na njivah, kjer je prejšnje leto raela koruza, krompir, krmna pesa in repa. Glede gnojenja pa je potrebno vedeti, da mora pivovarniški ječmen najti v zemlji predvsem lahko dostopno fosforne kisline kalij in dušik. Pivovarniški ječmen zahteva med samo rastjo tudi nekaj nege. Treba ga je medtem ko razrašča, opleti. Potrebno in pa važno je vedeti, da pojanje krmi ječmen prej kakor pa pivovarniški. Pivovarniški ječmen mora biti ob žetvi popolnoma zrel, tako da ga ni potrebno sušiti. Pred prodajo je treba omlaćeni pivovarniški ječmen poslati skozi čistilnico in prebiralnik, ker le čisto zrnje ima pravo vrednost.

Samo pridelovanje navadnega ječmena je našim ljudem znana stvar in je udomačena že od pamtike, saj je ravno ječmen najstarejše žito. Ravno zato tudi pridelovanje pivovarniškega ječmena ne bo delalo našim kmetovalcem težav in če se jim pravilno objasni, bodo razumeli potrebo, da ga sejajo. Važno pa je, da bo potrebno vsem kmetovalcem, kateri bodo zadolženi s setvijo pivovarniškega ječmena, razložiti najvažnejše razlike, zlasti tiste setvene in agrotehnične ukrepe, za katere je pivovarniški ječmen najbolj občutljiv. Ta naloga stoji ravno pred KLO, kateri se naj v teh stvareh obračajo na OLO pov za kmetijstvo, da bodo potem lahko pravilno tolmáčili kmetovalcem. Le če bodo vsi kmetje vedeli, na kaj morajo posebno paziti pri pridelovanju pivovarniškega ječmena, bodo pridelki ne samo obilni, temveč kakovostno ustrezajoči.

Pohitimo s popisom vojnih žrtev

Organizacija Zveze borcev si je zadala nalogo, da zbere podatke vseh vojnih žrtev. V ta namen je okrajni odbor Zveze borcev Murska Sobota že poslal vsem krajevnim odborom OF tozadevno okrožnico z navodili za sestavo popisnih krajevnih komisij. Obenem so bile sklicane sektorske konference popisnih komisij, da bi se jim dale potrebne instrukcije. Ta akcija pa pri nekaterih sekretarjih ni nalezela na razumevanje in niso sestavili popisnih komisij; dalje se zaradi snežnih razmer v goriških sektorjih niso mogle vršiti krajevne konference, vsled česar podajamo v sledečem ponovna navodila za popis Krajevne komisije naj pripravijo podatke po teh navodilih, iz M. Sobote pa bodo v najkrajšem času tovariši člani ZB prinesli potrebne popisne obrazce, tako da bo delo lahko hitro in nemoteno potekalo. Skrajni rok izvršitve popisa je do 25. febr. 1950

NAVODILA KOMISIJAM ZA ZBRANJE PODATKOV O ŽRTVAH

Kot žrtve vojne je smatrati vsakega državljana Jugoslavije, ki je med drugo svetovno vojno t. j. v času od 6. aprila 1941 do 10. maja 1945 izgubil življenje vsled vojnih vzrokov in okolnosti, bodisi v naši državi, bodisi izven nje, v kolikor taka oseba ni bila na strani okupatorja ali domačih izdajalcev. Iz gornjega izhajajo, da se med vojne žrtve lahko štejejo samo tisti državljani, ki so izgubili življenje t. j. ki so postali vojne žrtve v času od 6. aprila do 10. maja 1945. Pri tem je vseeno, če je žrtev padla v naši državi ali izven nje, kakor tudi to, na kakšen način je došla oseba preminula: padel v borbi, ubit od okupatorja in domačih izdajalcev, umrl zaradi zadobljenih ran, pretepanja in gladi ali na kakršenkoli drugi način (zaradi bombardiranja) ali pa je umrl v koncentracijskem taborišču ali vnojem, ali v izgnanstvu, ali na prisilnem delu izgnanih brez sledu itd. Osnovno je, da je smrt nastopila kot posledica vojne oziroma vsled okolnosti, ki jih je povzročila vojna.

Z ozirom na to se oni, ki so med vojno umrli naravne smrti, v tej akciji ne bodo popisovali.

Izjemoma se bodo kot žrtve popisovali tudi tisti, ki so izgubili življenje po 10. maju 1945 če je bila smrt neposredna posledica ran, dobljenih v vojni (n. pr. nekdo je bil ranjen pred 10. majem 1945 pa je od ran umrl po 10. maju 1945) ali če je dotični preminul od preostalih min četniško-ustajških banditov in podobno.

2. Da niso bili na strani okupatorja na kakršnem koli način (borci, pomagači, simpatizerji) se ne smatrajo kot vojne žrtve.

Vprašanje, če nekdo izpolnjuje te pogoje ali ne, se ne sme reševati šablonsko pač pa vsak primer konkretno. Znano je, da so bili v vrstah sovražnika in drugih vojnih formacij, med prisilno mobiliziranimi pristaši in simpatizerji NOV.

V slučaju dvoma, če je za nekoga potrebno zbrati podatke ali ne, je vsakor bolje, da se podatki zberejo, kakor pa, da se iz popisa izpusti. V teku kasnejših preverjanj matelala se bodo taki slučajji razčistili.

Odrejanje ekip za zbiranje podatkov: Podatke o vojnih žrtvah bodo zbirale ekipe, sestavljene iz treh oseb. Krajev-

ne organizacije bodo skrbale za to, da bodo v te ekipe prišli prvenstveno člani Zveze borcev. Le v izrednih primerih člani masovnih organizacij (LMS, AFZ, OF), ki uživajo zaupanje. Člani ekip se naj ne menajo, dokler se ne izvrši vse delo.

Najbolje je, da ob popisu en član izpolnjuje formular, drugi piše zapisnik žrtve, za katero je že izpolnjen formular, tretji pa naj beleži vse one družine odno no poedince, od katerih pri obisku niso dobili podatkov ali pa so ti pomanjkljivi in jih bo treba ponovno obiskati odn izpolniti. Točno beleženje teh podatkov je posebne važnosti v mestih. Prvi zapisnik je oddati skupno s popisnimi polami, drugi pa služi ekipi da ponovno obišče one, pri katerih niso dobili podatkov, in ga zadrži do popolne izvedbe te akcije. Številno ekip je odvisno od velikosti kraja (rajona, področja), odn. od števila prebivalcev odn žrtev vojne v dotičnem področju. Treba je točno določiti, koliko ekip bo potrebno za gotovo področje, da se to pravočasno izvrši.

Popisni sektorji: Čim je krajevna (rajonska) organizacija ugotovila, da je za to akcijo na njenem področju treba več ekip bo takoj svoje teritorialno področje razdelila na popisne sektorje. Popisni sektor je področje, predvideno za delo ene ekipe.

Meje popisnih sektorjev morajo biti točno določene tako, da niti ena hiša ne bo izpuščena ali dvakrat popisana. Zato morajo biti ekipe točno seznanjene z mejami svojih področij. Popisna področja je določiti individualno, ne po številu hiš ali prebivalcev, pač pa po tem, koliko krajevna organizacija v dotičnem sektorju predvideva dela, od razteznosti odn raztresenosti kraja itd. Gledati je na to, da bodo popisni sektorji čim manjši, da bodo ekipe mogle svoje delo opraviti čim vestnejše.

Dolžnosti članov ekipe: Ekipe morajo delati kolektivno. Njihova naloga je, da obveščajo vse prebivalstvo v svojem sektorju tako, da bi se z vsemi pomenili odn vsakega vprašali glede žrtev NOV.

Ker je ponavadi več oseb na enem področju, ki lahko dajo podatke o vojni žrtvi, se bodo isti zbirali po sledečem vrstnem redu: od moža (žene), v kolikor ga ni od roditeljev, če tudi njih ni, od bratov in sester, odn sinov in hčera, če tudi teh sorodnikov ni, tedaj od ostalih oz. ostale rodbine. Če na tem področju ni nikogar od sorodnikov, potem je treba zbrati podatke od znancev ali kogarkoli, ki iste lahko da.

Osebe izven tega okraja (kraja) v glavnem vedo, če ima dotična žrtev v svojem kraju (okraj) sorodnike, ki lahko dajo potrebne podatke, pa če ti v resnici žive, potem te osebe ne bodo dajale podatkov o vojni žrtvi. Samo v slučaju, da sorodnikov ni, bodo oni dali izven svojega področja podatke. V sumnji, da se ona vojna žrtev v okraju nikakor ne vpiše, jo je bolje vpisati v tem kraju, ker tedaj sigurno ne bo izpuščena iz evidence. To se bo uredilo pozneje, če se ena žrtev popiše večkrat.

Kako je treba izpolnjevati tiskovine: Rubrika 1. V kolikor se ne ve točno starosti, napisati približno.

Rubrika 2. Vpisati ime kraja in okraja, kjer je padli, ubiti, umrl, izginull živel zadnji čas pred vojno, a za otroke, ki so se rodili po 6. aprilu 1941, vpisati ime kraja in okraja, kjer so mu živeali starši pred vojno. Na primer »do

A prekmurjei magyar kissebseg hirei Szereny kezdemenyezés

Helyi vonatkozású újság hiányát már régóta érezzük.

Valahogy úgy van, hogy az emberek szeretik magukat, életüket, munkájukat mintegy tükörben látni az újság hasábján, melynek ma, a dolgozók társadalmában igen nagy szerep jutott; dinevelni a munkás, paraszt és értelmiségi réteget, új irányt adni gondolkodásuknak, új világnézetet alakítani ki bennük, a kollektív, vagyis közösségi társadalmiszemléletet. Megváltozott a társadalmi rend, meg kellett változni a sajtónak is. Mert mi nyújtott a letűnt kapitalista világ sajtója? Ocska szentációkat, légből kapott híreket, üres elmékedéseket. A mai sajtó a dolgozó nép problémáit tárgyalja, vágyainak terveinek, sikerelnek szószóla.

A volvodinai magyar sajtó nagyon szépen végzi ebbeli feladatát. Bácska, Bándt magyarságának életéről sokat olvashatunk, nem bírhat azonban a mi összes kisebb-nagyobb problémáinkkal foglalkozni amelyek pedig nekünk igen fontosak. Éppen ezért felvetődött egy helyi magyar hetilap kiadásának kérdése. Ha akarnánk lehetne a lendvai és muraszombati járás magyarságának külön újsága, ezt nekünk Szlovénia Felsőházja Fronija biztosítand. Természetesen a cikkeket nekünk magyaroknak kellene

írni. Addig is, amíg mi nem tudunk egész újságra való tartalomról gondoskodni kevesebb-több anyagunkat a Muraszombatan megjelenő »Ljudski glas« hasábjain fogjuk megjelentetni. Lendván összegyűjtjük az anyagot és hetenként elküldjük a szerkesztőségbe. Hadd lássuk mi magunk, hadd lássa az egész országnépe, hogy mi is dolgozunk, küzdünk, szervezedünk azért, hogy minden egyes dolgozó minél előbb hozzájusson mindazon javakhoz, melyek előbb csak a kiváltságosok osztályrésze volt.

Szlovénia Közművelődési Szövetségének II. Kongresszusa

Január végén zajlott le a Szlovén népköztársaság Közművelődési Szövetségének II. Kongresszusa. A kongresszuson részt vettek a lendvai és a muraszombati járás magyarságának delegátusai is. A lendvai járás magyarságának kulturéletéről Vlag Lajos számolt be. Beszélt a kultúra és közművelődés terén elért sikerekről, kiküszöbölendő hibákról, kisebbségi iskoláink fejlődéséről, a jugoszláviai magyar könyvtáriadszól.

Mennyi szép akció lezajlott mennyi sikeres munka és az újságban nyomom volt mindennek. Meg kell változni ezen ádátlan állapotokat. A »Magyar Szót« természetesen fogjuk ezután is olvasni, mert hisz az a mi tanítónk, de olvasni, mert hisz ez a mi tanítónk, de amellet mint mondtam a mi szűkebb Glas« fogja hozni és ha nagyon ügyeskedünk egyszer a szlovéniai magyar kisebbség lapja, melynek majd akkor fogunk magyar nevet adni, amikor meg születik. Addig is a »Ljudski Glas« vendégei leszünk, remélem szívesen látott vendégek. Vlag Lajos

országon, Ausztriában, Olaszországban élő szlovén kisebbség képviselői is. A mindkét oldali beszámolókból kitűnt, hogy amíg a jugoszláviai magyar kisebbség teljes politikai, gazdasági és kulturális szabadságot élvez és a hatóságok és a Jugoszláv Kommunista Párt állandó figyelme, gondoskodása mellett fejlődik, addig a fent említett szomszéd országokban élő szlovén kisebbség ilyen jogait állandóan korlátozzák és velük szemben az elnemetlenítés politikáját folytatják. V. L.

Nove obveze narekujejo vestnost v delu

Sindikalne podružnice ugotavljajo na svojih občnih zborih, da so v preteklem letu sicer dosežale lepe uspehe, da pa je njihovo delo še kljub temu pomanjkljivo in da se daje doseči vse lepši uspehi in v zvezi s to ugotovitvijo tudi sprejemajo nove obveze. Tako je v preteklem letu naredilo članstvo sindikalne podružnice Mlekoprometa 443 prostovoljnih udarniških ur, še poleg rednega dela podružnice. Za letošnje leto pa so se člani obvezali, da bodo skrbeli za 100 odst. odkup mleka, perutnine in jajc, s čemer bodo nudili veliko pomoč upravi podjetja. Tudi z udarniškim delom bodo koristili skupnosti in o prostovoljnem delu podružnice in članstva vodili točno evidenco ter uspehe redno izčrtali na grafikon, prostovoljnega dela. Tudi za plan dopustov bodo skrbeli, da se ne bo zgodilo, da posamezniki ne bi dobili zaslužnega oddiha in bi na ta način zapadle uputnice. Člani so se obvezali, da bodo redno obiskovali članske sestanke in pomagali v delu upravnemu odboru podružnice.

Tudi Repubiško odkupno podjetje ima dober sindikat. Člani te sindikalne podružnice so naredili v preteklem letu 845 prostovoljnih udarniških ur. Tudi študiju so posvečali dovolj pažnje, in knjižnica je res služila svojemu namenu. Stenčas so redno monjavali. Obveznosti na 1. kongresu trgovskih sindikatov so 100 odst. izvršili. 16 članov podružnice je v 3 urah razložilo 4 vagonne strežne opeke, 4 člani so v eni uri in pol naložili 1 vagon krompirja, za ki je norma dve uri. Tako je bilo tudi z nalaganjem ovsra. Trije so naložili 1 vagon ovsra v 1 uri, kar pomeni pol ure priobdeljenega časa.

Članstvo sindikalne podružnice Repubiškega odkupnega podjetja se je obvezalo, da bo še v naprej, kot je to tudi v preteklem letu, pomagalo v izvajanju nalog uprave podjetja. Predvsem bo skrbelo za disciplino in za pravilno uporabljanje predpisov o plačanju delavcev in nameščencev, za njihovo preskrbo, stanovanja, zdravstveno zaščito dela in počitka. Tudi za dnevne potrebe članstva bodo skrbeli več kot dolej. Organizirali bodo še močnejše ideološko-vojnno delo in kulturno-prosvetno delo in ustanovili tudi rdeči kotiček. Skrbeli bodo za čim uže sodelovanje uprave podjetja z upravnim odborom sindikalne podružnice. Uvedli bodo redni študij in tega se bodo udeleževali vsi člani podružnice. Skrbeli bodo, da bo operativni plan pravilno postavljen in da bodo vse naloge pravilno in pravočasno izvedene.

Sindikalna podružnica okrajnega magazina je najboljša izmed sindikalnih podružnic trgovskega sindikata v Murski Soboti. S svojim delom je pomagala

v vsem upravi podjetja in na podlagi takšnega sodelovanja na vseh področjih dela so bili uspehi veliki. Vzporedno z ostalim delom se ni zanemarjalo politično vzgojno delo in temu je tudi zahvaliti, da so bili uspehi v preteklem letu tako visoki. Tako je podružnica uspešno v preteklem letu dograditi tudi rdeči kotiček. Sindikalna podružnica je v preteklem letu naredila tudi 2849 prostovoljnih delovnih ur, in sicer pri adaptaciji podjetja, pri kopanju kanala, pri gozdnih akcijah in slčno. Tudi stenčas so redno izdajali in nazorno prikazovali tudi dosežene uspehe s pomočjo grafikonov. Prav tako je bilo uspešno tudi delo na kulturno-prosvetnem področju. Sami so pripravili za nastop kulturno prireditev. Videli pa so potrebe tudi po razširitvi kulturno-prosvetnega dela in potrebo po ureditvi SKUD in iz tega vzroka so se vključili člani sindikalne podružnice v igralsko skupino in tudi v ostale skupine SKUD-a. Teh je vsega 12, kar pa pomeni velik delež ene same podružnice. Nekoliko manj uspešno, kot ostalo delo pa je delo na področju fizkulture. Toda to pomanjkljivost bo podružnica kmalu popravila in sicer s pomladnim tekmovanjem v različnih panogah fizkulture, za katero bo na ta način zainteresirala ostalo članstvo.

Člani so ugotovili, da je doslej, kljub vsestranskemu delu, bilo opaziti še vedno pre malo delovne discipline in zato bodo stremeli za tem, da to pomanjkljivost dokončno odpravijo. Tudi delu mladinske organizacije bodo odslej nudili več pomoči. Upravni odbor bo v bodoče skrbel za točen pregled nad delom posameznika in usvaril informativno službo, preko katere bo seznanjal delovni kolektiv s planskimi nalogami. Utrditi bodo sodelovanje s partijsko celico, kot tudi z upravo podjetja. Sindikalna podružnica bo tudi tesno sodelovala z upravo podjetja v razbitju plana blagovnega prometa in stroškov na oedina delovna mesta. Mobilizirala bo članstvo v borbi za boljši asortiment in kvaliteto blaga, ki odgovarja potrebam potrošnika. Tudi tekmovanje med grupami bo uvedla uprava podružnice. Sestavila pa bo tudi letni plan dela podružnice in ga razbila tudi na mesece, ter skrbela za to, da se bo isti pravočasno in dosledno izpolnjeval. Podružnica pa bo organizirala tudi brigade za razkladanje vagonov. Tesno bo sodelovanje z upravo podjetja tudi pri uvajanju norm. Organizirali bodo tudi dobre sindikalne knjižnice.

Takšne in slčne naloge sprejemajo na občni. zborih tudi ostale sindikalne podružnice in pričakovati je, da bodo na podlagi teh delovnih načrtov doseženi še lepši uspehi. Mtc

6. aprila 1941 živel v Semiču, okraj Črncelje ali »bil v lagerju španskih dobrovoljcev v Verne v Franciji, od 15. avgusta 1941 do vstopa v partizane v Lovrencu na Pohorju, okraj Maribor-okolica, živel kot ilegalce itd.

Rubrika 3. Vpisati na primer »25. junija 1941 so ga Nemci aretirali v Beogradu in ga ubili kot talca, priznal ni ničesar« ali »Nemci so ga ujeli leta 1943 na Pohorju in ga odpeljali v ujetniško taborišče v Dachau, kjer je ostal do smrti« itd. ali »padel v borbi z Italijani ali Nemci« in podobno.

Rubrika 5. Vpisati na primer »30. oktobra 1941 vstopil v Serčerjev bat, bil komisar čete, komandant bat. brigade, je bil član KPJ od leta 1942, bil sekretar celice«.

Rubrika 6. »ni bil« ali »bil pri četnikih od, do in nato vstopil v NOV« itd.

Rubrika 7. »Pohvaljen pred strojem II. I. bat. Gubčeve brigade leta 1942. Večkrat pohvaljen za hrabrost in nagrajen z brzoztrelko, odklikovan s Partizanski zvezdo I. reda, ordenom zasluge za narod I. reda, za hrabrost« itd. V kolikor se ne morejo ob tej priliki dobiti vsi podatki, je vnesti one, katere jih lahko dobijo, ostale pa je naknadno dopolnjevati.

Vsak izpolnjen obrazec mora biti podpisan od podpisne komisije oziroma ekipe in overovljen od organizacije ZL, ki zbira podatke. Napisati je datum. Kvadrata e številkami na polji je

Pionirji se učijo, igrajo in gradijo

Zima prinaša veselje našim pionirjem. Po vseh vaseh, še tako zakotnih, vidiš pionirje, kako se z velikim navdušenjem pripravljajo za okrajno tekmovanje mladih smučarjev. Pionirji si samoiniciativno izdelujejo smučič, pa če so še tako skromne, samo da se lahko udeležijo tekmovanja.

V tej zimi je postal zelo živ hrib ob železniški postaji Mačkovič, kamor prihajajo pionirji iz vseh okoliških vasi, kjer izvajajo tekmovanje samoiniciativno. Tekmovanje se ne vrši po predpisih, toda je odraz naših pionirjev. Na eni strani drvi gruča smučarjev, po drugi strani gruča sankarjev, a v zgornjem koncu hriba vidiš smehljajoče pionirke, ki opazujejo drvenje smučarjev in sankarjev.

Če pogledamo še po ostalih hribeh našega okraja, vidimo prav tako veselje po vseh sektorjih, kjer se pionirji z veseljem pripravljajo za tekmovanje, ko bodo izvedli, kateri bo najboljši in odnesel nagrado, katere je namenjena za okrajnega prvaka. Za pionirji po vaseh pa ne zaostajajo naši pionirji v mestu; kljub temu, da ni hriba, jih vidimo vsak dan na smučkah, sankah in tudi pri drugih zimskih igrah, kakti vedo to, da se je dne 5. febr. 1950 vršilo smučarsko in sankarsko tekmovanje pionirjev mesta. Tudi oni težko pričakujejo kateri bo lahko nastopil na okrajnem tekmovanju.

Pionirji na odredu »Otona Župarčiča« v Vučji Gomili nestrpno pričakujejo 12. februar, kakti takrat bodo obiskali njihov odred tudi pionirji iz drugih sosednih odredov Veselo bo, ko bodo lahko pionirji izvedli tekmovanje na isti dan kot mladina. V. G

»Gradis« Medvođe v čast volitev v Ljudsko skupščino FLRJ napovedal tekmovanje vsem gradbiščem v Sloveniji

Člani sindikalne podružnice »Gradis« H. C. Medvođe, pozivajo ob priliki svojega občnega zbora vsa gradbišča in gradbena podjetja v LRS na tekmovanje v čast volitev v Ljudsko skupščino FLRJ v naslednjih točkah:

1. Katero gradbišče »Gradis«, oziroma gradbeno podjetje, bo največ prispevalo k čim popolnejšemu seznanjanju svojega kolektiva s pomenom volitev v Ljudsko skupščino in katero bo nudilo največ pomoči Fronti na vasi pri njenem delu.

2. Katero gradbišče ali podjetje bo do 26. marca izvršilo najvišji odstotek svojega plana ob upoštevanju razpoložljive delovne sile.

3. Katero gradbišče »Gradis«, oziroma gradbeno podjetje, bo do 26. marca imelo najmanjši povprečni odstotek opravičenih in neopravičenih izostankov.

4. Katero gradbišče, oziroma gradbeno podjetje, bo do 26. marca imelo najmanjšo fluktuacijo delovne sile.

5. Katero gradbišče »Gradis«, oziroma gradbeno podjetje, bo imelo do dne 26. marca najvišji odstotek članov vključenih v sindikat.

6. Katero gradbišče ozir. podjetje bo imelo najprej podpisanih 100 odstotkov pogodb z vsemi svojimi delavci.

Po končanem tekmovanju bo komisija za tekmovanje pri republiškem odboru sindikata gradbenih delavcev ocenila dosežene rezultate in najboljšemu gradbišču oz. podjetju dala priznanje.

Tekmovalna doba teče do 26. marca 1950. Poročila naj se pošljejo na naslov gornje komisije do 1. aprila 1950.

Lani je potovalo z letali po vsem svetu 25 milijonov ljudi

Generalni direktor družbe »Iata« iz Londona je objavil podatke o letalskem prometu v preteklem letu. Po vsem svetu je potovalo z letali lansko leto 25 milijonov oseb. Atlantski preletovi je bilo 11.000 iz Amerike je potovalo z letali v Evropo leta 1948 212.000 potnikov, lani 300.000, za leto pa računajo, da jih bo 500.000.

Lansko leto se je v Mariborski oblasti vključilo v produkcijo 5115 žena

Zene Mariborske oblasti so se v lanskem letu marljivo udeleževale pri vseh množičnih akcijah.

Pri mobilizaciji delovne sile je organizacija AFZ stalno aktivno sodelovala. Tekom leta se je vključilo za stalno delovno silo 5.115 žena. (Z osemurno zaposlitvijo). V gozdnih frontnih brigadah, pri gradnjah, pri melioraciji Mure in pri drugih delih je sodelovalo 4.481 žena. Zene so s prostovoljnimi delom pomagalne pri regulaciji Mure 3.203 žene, ki so opravile 19.222 prostovoljnih delovnih ur ter tako presegle plan za 7.000 ur. Skupno so opravile žene Mariborske oblasti v letu 1949. 995.426 ur prostovoljnega dela.

Veliko zanimanje je bilo med ženami Mariborske oblasti za hmeljsko akcijo. Prijavilo se je okrog 2500 žena, vendar jih je na akcijo odšlo zaradi slabe organizacijske povezave le 446. Trideset

žena s področja mesta Maribor, ki niso mogle iti na hmeljsko akcijo, je odšlo v kmetijsko-obdelovalno združenje Hajdučica ob romunski meji, kjer so ostale dva in pol meseca.

Zene so tudi obiskovale frontne brigade pri njihovem delu. Iz Poljčan so žene obiskale 6 frontnih brigad, v slovenjgraškem okraju pa 5. V poljčanškem okraju so žene ustanovile tudi 17 aktivov za medsebojno pomoč pri poljskih delih. V te aktivne je bilo vključenih 585 žena.

Organizacija AFZ Mariborske oblasti je dala tudi precej pobude za ustanavljanje lokalnih podjetij. V murskosloboškem okraju so na iniciativo žena ustanovili 7 šivalskih delavnic. V času predvolivnega tekmovanja so žene v Sotli in Sardici dale pobudo za ureditev apnenice, v Gornji Lendavi pa za ustanovitev krajevnega mlina. Slična dejavnost žena na tem področju se je kazala tudi v vseh ostalih okrajih.

Prvo pionirsko kulturno društvo v Gornji Radgoni

Kulturno prosvetno delo na nižji gimnaziji, ki ima svoje prostore na gradu, se je letos razmahnilo v večjo širino kakor lansko leto. Pokazalo je v letošnjem letu mnogo več kulturne dejavnosti. Gledališka skupina je v prvem polletju uprizorila dve enodejanski ter trodejanjski »Dedeček Mraz«, delo domačega avtorja, ravnatelja zavoda tovariša Manka Golarja. Z njo so nastopili dvakrat v Domu kulture ter enkrat v Domu obrtnih na gradu. Z uspehom so gostovali tudi pri Benediktu. Imajo dober pevski zbor, ki nastopa pri vseh priložnostih in drugih priložnostih. Da se v kulturnem pogledu organizacijsko še bolj okrepijo, so ustanovili svoje kulturno-umetniško društvo, ki je prvo te vrste v okraju. Poleg že navedenih skupin deluje tudi recitatorska skupina. Mlademu pionirskemu KUD želimo mnogo uspehov.

na sedmih šolskih centrih šole sedemletke, ki so v tem kratkem razdobju dosegle v predelavi in obvladanju učne snovi lepe uspehe. Sčasoma je predvidena sprememba sedemletk v osemletke. V preteklem letu so nudile otrokom dopolnilno prehrano Mednarodnega dečjega fonda. V juniju lanskega leta je bilo po šolah gornjeradgonskega okraja oskrbovanih 1115 otrok. V septembru se je to število dvignilo na 12.000 otrok, medtem ko je bilo v decembru v oskrbi 2.000 otrok.

V Gornji Radgoni bo že v januarju odprta šola kuhinja za 80 otrok, v kateri bodo predvsem oskrbovani učenci v gospodarstvu.

V radgonskem okraju deluje 23 izobraževalnih tečajev s 600 tečajniki. Najboljši izobraževalni tečaj je v Se. govcih v Apaški kotlini, ki se ga redno udeležuje 50 tečajnikov. Tudi po kvaliteti predavanj in učnem uspehu prednjači pred vsemi tečaji v okraju.

Degazolinaža pri podjetju Proizvodnje nafte je zrastle iz prostovoljnega dela

Degazolinaža je objekt, kjer se iz zemeljskega plina pridobiva gazolin. Ker pred enim letom ni bilo znano, kakšno količino plina se lahko pridobiva, zato degazolinaža ni bila planirana. Toda potrebe so pokazale, da je to možno in potrebno, kajti gazolin je dragocena tekočina in če ga ne izloča, se nabira v plinskih cevih, kjer ovira kroženje plina. Da zaradi graditve degazolinaže ne bi trpelo plansko delo in ker novih delavcev a to delo niso mogli dobiti, je delovni kolektiv Proizvodnje nafte sklenil, da jo zgradiš s prostovoljnimi delovni gradnjo je bilo vloženih nad 30.000 prostovoljnih delovnih ur. Poleg tega so delavci in nameščenci naredili v letu 1949 še okrog 10.000 prostovoljnih ur na drugih delih. Degazolinaža je začela delati in je proizvodnja preseгла predvideni plan za 21 odstotkov.

Delovni kolektiv Proizvodnje nafte je v preteklem letu dosegel še več uspehov. Te uspehe pa je dosegel z velikimi napori in požrtvovalnostjo. Plan vrtanja je izpolnil le 75 odstotno zaradi slabotnega inform.birojevskih držav. Namesto dobrih vrtnalnih strojev, kot smo naredili

dogodbo, so nam iz Sovjetske zveze poslali stare prebarvane. Zato so po krajši uporabi postali nekateri deli neuporabni. Ker nam niso hoteli poslati rezervnih delov, so postale cele garniture praktično neuporabne, dokler niso teh delov izdelali v lastni delavnici. Iz Češkoslovaške so nam poslali vrtnale stroje, pri katerih so se ležaji po nekolkodnevem delu zarijali. Toda delovni kolektiv je dokazal, da je njegovo prepričanje v zgraditev socializma močnejše in tako močno, da je sposoben premagati vsako težavo. Zato so stroje popravili in delali naprej, čeprav z zakasnitvijo. Plan pridobivanja nafte pa so izpolnili s 101 odst.

Uporabljajoč dosežanje izkušnje in s tekmovanjem bodo plan za leto 1950 lahko izpolnili, čeprav je mnogo višji od lanskega. Pri tem pa bodo igralo veliko vlogo tudi brigade za pripravljajna zemeljska in betonska dela in popravilo cest, po katerih prevažajo stroje, da bo prevoz strojev iz enega mesta na drugo hitrejši. Delovni kolektiv dokazuje z dosežanim delom, da bo vse bodoče naloge častno izvršil.

Mladinci — mladinke!

Vršijo se predpriprave za nove šoferske tečaje, ki se bodo v kratkem pričeli v Murški Soboti, kakor tudi po vseh večjih centrih okraja Murska Sobotica. Ker se naša domovina spreminja iz zaostalosti v moderno državo, socialistično Jugoslavijo, ki bo na polju tehnike na višju, so nam potrebni mnogoštevilni kadri avto-moto-vozačev, strokovnjakov, sposobnih upravljati z različnimi vrstami traktorjev, zlasti pa mladih strokovnjakov-tankistov, vas vabimo, da se čimprej prijavite za omenjene tečaje pri tajniku avto-moto-društva tov. Pintariču v poslovalnici SAP-a (avtobusna garaža) v Murški Soboti.

Začetjena je starost nad 18 let. Vsekakor pa so nam dobrodošle tudi mladinke, ki imajo voljo in smisel za šoferski poklic. In bodo lahko v gradnji socializma mnogo doprinesle, zamenjajoč moško delovno silo. Odbor.

Da se v zimskem času vsaj delno reši, je uprava za turizem in gostinstvo pri Okrajnem ljudskem odboru to vprašanje vsaj nekoliko omilila s tem, da je izdala odlok, da je kolo-dvorska restavracija vso noč odprta in primerno topla. Tudi okrepiča dobi v njej vsaki gost. Uprava restavracije je pokazala vse razumevanje in je v njej res prijetno, toda to ne spreminja dejstva: prenočišča ni!

Naše delovne ljudi čakajo že zjutraj opravi in včasih zelo težka dela. Gost je sicer zadovoljen s tem, vsaj sprijazni se s tem, da vso noč presedi na toplem, čeprav bi potreboval spanja, toda kako bo zjutraj opravljal v redu in brez napak svoje delo? Na to še do sedaj nihče ni pomislil! Verjetno bo to poslednje vprašanje pa tudi prvo vprašanje rešeno, čim bo vreme nekoliko toplejše, kajti v tem času bo prijazno mesto Sobotica dalo na razpolago vsem takim potujočim ljudem svoj mestni park. Vsaj tako mislijo vsi, katere zanese pot v to mesto večkrat in so vselej brez prenočišča.

Naši bralci pišejo

Kje bom prebil noč?

Iz vseh krajev Slovenije prihajajo po službenih opravkih, pa tudi po svojih privatnih, ljudje, bodisi z jutranjim ali večernim vlakom in vse doleti isti problem: kje naj prenočijo? Murska Sobotica, ki je sicer manjše mesto, je dovolj prometno in potrebuje lepo število sob, vsaj za prehodne goste. Toda Murska Sobotica razpolaga le z enim hotelom in še ta razpolaga z malim številom sob, ki so skoraj vedno zavzete od stalnih gostov.

Kako naj rešimo to vprašanje? — Nihče še ni vedel na to odgovoriti, sicer bi to vprašanje bilo že rešeno

Ustanovitev šol za učence v lesni industriji

Ministrstvo za lesno industrijo Slovenije ustanavlja posebne šole za učence v gospodarstvu, ki so zaposleni v lesni industriji. Te šole bodo v Celju, na Bledu, v Mariboru, v Nazarjih, v Št. Petru na Krasi in v Sevnici. Uposeljalne bodo učence v gospodarstvu, ki delajo v lesni industriji, za kvalificirane delavce v določenih skupini lesnoindustrijske stroke. V šole bodo sprejemali tiste učence v gospodarstvu pri lesni industriji, ki so telesno in duševno zdravi, ki so stari najmanj 14 in največ 17 let in ki so končali osnov-

USPEH VALJEVSKIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

Dva večja delovna kolektiva v Valjevu — tovarna usnja »Milan Kitanovič« in podjetje za predelavo lesa »Trudbenik« — sta pred rokom izpolnila januarski plan.

V tvornici usnja »Milan Kitanovič« so plan presegli za šest odstotkov. Najboljša je bila brigada Vlastimir Popović, ki je povprečno presegla normo za 14 odstotkov. Kolektiv podjetja »Trudbenik« pa je presegel plan v januarju za 25 odstotkov.

TOVARNA STROJEV ZA OBDELAVO LESA V SARAJEVU JE PRESEGLA JANUARSKI PLAN ZA TRI ODSOTKE

Kolektiv tovarne strojev za obdelavo lesa v Sarajevu je presegel januarski plan za tri odstotke. V minulom mesecu je tovarna izdelovala štiri vrste strojev za obdelavo lesa. Sedaj izdelujejo tudi prototip separatorja za rudnike, v tekočem m. secu pa bodo že začeli s proizvodnjo separatorjev. V januarju so zelo razširili prostore tovarne. Poseben prostor so zgradili za kovačnico.

Novi poštni vozovi na naših železnicah Na jugoslovanskih državnih železnicah so že dalj časa v prometu novi poštni vozovi zgrajeni doma. Ti poštni vozovi so štiriosni, aerodinamične oblike in 20 m dolgi. Prav tako bodo v kratkem razpolagale državne železnice z novim potniškim vozom domače konstrukcije in izdelave za mednarodni promet.

Posiv!

k vložitvi davčnih prijav dohodnine in davka od prometa proizvodov za leto 1949. Rok za vložitev davčnih prijav teče od 20. januarja do vključno 20. februarja 1950.

I. DOHODNINA

Davčni zavezanci morajo vložiti davčne prijave pri Krajevnem LO svojega prebivališča za vire dohodkov in za dohodke dosežene v območju okraja KLO svojega prebivališča in v območju vseh sosednih okrajev, ki mejijo na ta okraj.

Če imajo davčni zavezanci vire dohodkov tudi v okrajih, ki ne merijo na okraj prebivališča, morajo razen zgoraj omenjene prijave vložiti davčno prijavo tudi za dohodke iz teh okrajev, in sicer pri tistem KLO, kjer se nahaja največji vir dohodkov.

Kdor ne vloži prijave v določenem roku, plača kazen v višini 3% od predpisanega davka, če pa prijave ne vloži niti na pismen poziv, pa 6% od predpisanega davka.

Kdor vire dohodkov utaji, oziroma prijavi neresnične ali nepopolne podatke z namenom, da bi se izognil plačilu davkov, bo kaznovan z denarno kaznijo, ki je določena za davčno utajno, v posebno hudih primerih pa tudi z odvzemanjem prostosti do 5 let.

Na podlagi tega poziva niso dolžni vložiti davčne prijave:

1. Kmetijska gospodarstva, ki imajo dohodke izključno iz kmetijstva.
2. Delavci, nameščenci, uslužbenci in upokojenici glede dohodkov iz uslužbenskega razmerja.
3. Postrežniki, ulični prodajalci časopisov, žagarji, snažilci obtube in podobni delavci, ki plačujejo dohodnino v stalnem letnem znesku, če nimajo kakih drugih dohodkov.
4. Osebe, ki so imele dohodke od provizije za prodajo srečk državne razredne loterije ali od dobitkov od srečk in druge vrednostne papirje, od dobitkov stav v gotovini na dirkah ter na športnih in drugih prireditvah ali od prejetih provizij za posredovanje.
5. Kmečke obdelovalne zadruge, ki so bile ustanovljene v letu 1949 in tiste, ki so bile ustanovljene v letu 1948, potem ko je letina že bila spravljena.

II. DAVEK OD PROMETA PROIZVODOV

Obenem in v istem roku z davčno prijavo dohodnine morajo vložiti na posebnem obrazcu letno prijavo davka od prometa proizvodov in storitev tisti davčni zavezanci, ki poklicno opravljajo promet, zavezan davku od prometa proizvodov in storitev, ki pa po veljavnih predpisih niso vodili poslovnih knjig (povšalstvi).

Davčne zavezance opozarjamo, da rok za vlaganje davčnih prijav NE BO PODALJŠAN.

Prijave se dobijo pri poverjeništvu za finance OLO v Murški Soboti. — Vsak naj prinese izpolnjeno prijavo na Mestni ljudski odbor — finančni odsek.

Mestni LO v Murški Soboti

no šolo. Vse šole bodo imele svoje internate, v katerih bodo imeli učenci popolno oskrbo. Pouk bo trajal dve leti.

Radio

Sobota, 11. februarja:

15.30—16.15 Za konec tedna pester spored zabavne in lahke glasbe. 16.15—16.30 Iz življenja in dela množičnih organizacij 16.30—17.00 Naša pesem. Pojejo: Planinski oktet, baritonist Vlado Dolničar, s harmoniko spremlja Vinko Držar. 17.00—17.10 Poročila in objave. 17.10—17.20 Deset minut resne glasbe. 17.20—17.30 Kaj želi Radio Maribor in kaj žele poslušalci 17.30—18.00 Igra plesni orkester Radia Maribor, p. v. Franja Robnika.

Nedelja, dne 12. februarja

8.00—8.15 Za dobro jutro nekaj vedrih melodij. 8.15—8.30 Jutranja poročila — RL. 8.30—9.00 Igra pihalni orkester Radia Maribor pod vodstvom E. Vitka 9.00 do 9.20 Tako žive in delajo 9.20—10.00 Veseli nedeljski spored Radia Maribor. Sodelujejo: Kmečki sekstet, Miro Gregorin, Vinko Držar. 10.00—11.00 Prenos programa Radia Ljubljana. 11.00—11.20 Poje moški zbor SKUD Slava Klavara iz Maribora. 11.20—11.40 Prenos programa Radia Ljubljana. 11.40—12.30 Opoldanski koncert Igra orkester mariborske radijske postaje pod vodstvom Draga Lorbeka.

Ponedeljek, dne 13. februarja

16.30—17.00 Igra zabavni orkester Radia Maribor pod vodstvom D. Bošteleta. 17.00—17.10 Poročila, objave. 17.10—17.30 Hrvatske narodne pesmi. 17.30—17.40 Tedenski fizikalni pregled. 17.40—18.00 Nekaj violinskih skladb velikih mojstrov.

Torek, dne 14. februarja

16.30—17.00 Simfonična glasba. 17.00 do 17.10 Poročila in objave. 17.10—17.30 Poje pionirski zbor iz Ptuja. 17.30—17.50 Oddaja za mladino. 17.50—18.00 Glasbeno medija. 15.10—15.30 Igra godba na pihala pod vodstvom Emila Vitka.

Sreda, dne 15. februarja

7.10—7.40 Igra zabavni orkester Radia Maribor pod vodstvom D. Bošteleta. 13.20—14.00 Igra orkester mariborske radijske postaje pod vodstvom D. Lorbeka. 16.30—17.00 Igra mali orkester Radia Maribor pod vodstvom R. Sikoška. 17.00 do 17.10 Vokalni koncert. Poje sopranistka Hilda Presešnik-Tavčarjeva, pri klavirju Dušan Babič. 17.10—17.25 Poročila in objave. 17.25—17.40 Oddaja za pionirje. 17.40—18.00 Za konec oddaje igra plesni orkester pod vodstvom F. Robnika.

Četrtek, dne 16. februarja

16.30—16.45 Nekaj operne glasbe. 16.45 do 17.00 Male klavirske skladbe velikih mojstrov — izvaja Heribert Svetel. 17.00 do 17.10 Poročila in objave. 17.10—17.30 Igra zabavni orkester Radia Maribor pod vodstvom D. Bošteleta. 17.30—17.45 Gospodarska reportaža. 17.45—18.00 Igra zabavni orkester Radia Maribor pod vodstvom D. Bošteleta.

Petek, dne 17. februarja

7.10—7.40 Igra zabavni orkester Radia Maribor pod vodstvom D. Bošteleta. 13.30 do 14.00 Igra mali ansambel Radia Maribor pod vodstvom R. Bratuža. 16.30 do

MALE OGLASE — kot tudi OGLASE VSEH VELIKOSTI sprejema uprava »Ljudskega glasa« vsakodnevno!

16.50 Igra mariborski pihalni trio. 16.50 do 17.00 Vokalni koncert sopranistke Dane Krakarjeve-Vrezeč, pri klavirju Dušan Babič. 17.00—17.10 Poročila in objave. 17.10—17.30 Poje zbor SKUD Jože Kerenčič iz Maribora.

GORNJA RADGONA. — Auto-moto društvo v Gornji Radgoni je imelo pred dnevi svoj redni letni občni zbor. V svojem razvoju je doseglo in organizacija plemenite uspehe. Vargalja je kader novih tečajev. Te dni se pripravljajo za šoferski izpit 28 tečajnikov, med katerimi je tudi 8 žensk. Društvo je ob kongresu ljudske tehnike v Ljubljani prejelo priznanje in nagrado kot čisto društvo v Sloveniji. Svoj plan so izpolnili s 107%. Podobne uspehe dosega tudi Auto-moto društvo v Radencih, ki vrgaja 34 tečajnikov. V kratkem bodo v okviru Auto-moto društva organizirali v Zepovcih v Apaški kotlini traktorski tečaj, da se usposobi kader traktoristov za kmetijsko-obdelovalne zadruge.

Okrajni odbor Zveze borcev NOV

Murska Sobotica je izvedel akcijo dvostranskih in enostranskih sirot iz NOV ob »Novoletni jelki«. V ta namen je glavni odbor Zveze borcev prispeval raznega blaga in obtube v vrednosti 34.000 din. Obdarovanje je bilo izvedeno v koordinaciji s socialnim skrbstvom. Obdarovanih je bilo 85 sirot. V tej tradicionalni akciji Zveze borcev se odraža plemenita tovariška povezava naših borcev, ki se je utrdila in prekajala v Narodnoosvobodilni borbi, obenem pa se je oddolžila spominu onih, ki so za našo osvoboditev prispevali največ — to je življenje.

Vsem KLO v okraju Murska Sobotica.

Pov. za zdravstvo pri OLO Murska Sobotica sprejme v službo dezinfektorja, moškega do 30 let starosti z odsluženim vojaškim rokom, ki ima veselje in sposobnost delovanja. Prvenstvo imajo taki, ki so bili v vojski kot bolničarji ali da so že bili v zdravstveni službi. Ponudbe poslati Poverjeništvu za zdravstvo OLO, Murska Sobotica.

Ljudska knjižnica OSS prej knjižnica OF v Murški Sobotica obvešča vse izposojevalce, ki še niso vrnili izposojenih knjig iz l. 1947 in 1948, da vrnejo do 15. marca 1950 knjižnici v posest ob ponedeljskih, sredo in petkih od 16 do 19 ure. V primeru nevrnitve smo pripravljeni predati sodišču v obravnavo.

Knjižnica OSS, Murska Sobotica

Izgubil sem pri Okrajnem magazinu v Gornji Lendavi vojaško knjižico, sindikalno člensko knjižico, potrdilo o oddaji svinske kože, bone, izkaznico za tekstil in v denarju 2000 din. Prosim poštenega najditelja, da razen denarja vrne vse ostalo na naslov: Huber Franc, Krupljičnik 33, pošta Gor. Lendava, v nasprotnem slučaju preklicujem veljavnost.

Knjižnica OSS, Murska Sobotica

Naročniki

poravnajte naročnino in predplačate se že vnaprej, da bo izhajanje časopisa še vnaprej redno in brez zamud, ki jih povzročajo materialne težave, povzročene zaradi nerednega plačevanja naročnine.

Vplivajte tudi na svojega soseda, da se naroči na svoj lokalni časopis in oglašajte se še sami s prispevki. Pišite o tem, kaj je napak v vašem kraju, kaj bi lahko bilo boljše in kako gre delo v vašem kraju. S tem boste omogočili nam, da seznanimo ljudstvo v vseh obmurskih okrajih z življenjem v vaših krajih in časopis bo postal res vaš — ljudski.

Uredništvo

MALE OGLASE — kot tudi OGLASE VSEH VELIKOSTI sprejema uprava »Ljudskega glasa« vsakodnevno!

16.50 Igra mariborski pihalni trio. 16.50 do 17.00 Vokalni koncert sopranistke Dane Krakarjeve-Vrezeč, pri klavirju Dušan Babič. 17.00—17.10 Poročila in objave. 17.10—17.30 Poje zbor SKUD Jože Kerenčič iz Maribora.

Mestna obrtno-storitvena podjetja v Murški Soboti

Čevlarska delavnica in popravljalnica
 Park-rne
 Slaščičarne
 Brivnice
 Urarska delavnica
 Živilska podjetja
 Radio-delavnica in druga

ustrečelo svojim naročnikom, odjemalcem in gostom s kvalitetnimi izdelki, hitrim in dobrim delom ter z vzorno postrežbo

OBIŠČITE OKRAJNO GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL CENTRAL

V MURSKI SOBOTI

ki nudi delovnemu človeku izdatna okrepiča in prijetno razvedrilo